

بحران مالی و اقتصادی جهان

و

راهکارهای پیشنهادی برای رویارویی کشور با پیامدهای آن

بحران مالی و اقتصادی جهان

و

راهکارهای پیشنهادی برای رویارویی کشور با پیامدهای آن

اکنون جهان با پیامدهای ناگوار بحرانی روبه‌روست که در نوع خود از عمیق‌ترین و گسترده‌ترین بحران‌های بعد از جنگ جهانی دوم به شمار می‌رود و تقریباً تمام کشورها فارغ از اینکه در ایجاد آن نقش داشته یا نداشته‌اند به مراتبی دچار عواقب امواج مختلف آن گردیده‌اند. این مشکل به گونه‌ای موثر از دو سو گریبان‌گیر کشور ما نیز گردیده است:

- ۱ کاهش شدید قیمت نفت (درآمد دولت و درآمد ارزی کشور)
- ۱ تجارت خارجی (کاهش تقاضای صادراتی و افزایش رقابت برای تولیدات داخلی)

دولت‌های مختلف بسته به شرایط اقتصادی کشورشان برای مقابله با رکود، بیکاری و مشکل مسکن بسته‌های سیاستی خاصی را برای تحرک بخشی به اقتصاد در نظر گرفته‌اند و تا کنون بعضی از آنها را نیز به اجرا گذاشته‌اند.

عمده‌ترین محورهای این بسته‌های سیاستی را می‌توان در دو بخش فهرست نمود:

الف) اقدام‌های حمایتی از بخش مالی شامل:

1. اعطای وام دولتی به بانکها و موسسات مالی
2. کاهش نرخ بهره مبنا توسط دولت
3. خرید بخشی از سهام بانکهای مهم در معرض ورشکستگی
4. تضمین بدهی‌های خارجی بانکها تا سقف معین
5. تضمین سپرده‌های بانکی تا سقف معین
6. خرید دین و اوراق مشارکت رهنی بانکها
7. کاهش نرخ ذخیره قانونی بانکهای تجاری

ب) اقدام‌های تحرک بخش برای بخش واقعی اقتصاد:

1. برنامه‌های جدید سرمایه‌گذاری مستقیم دولت در امور زیربنایی و عمرانی.

2. برقراری تخفیف و بخشودگی مالیاتی برای تشویق سرمایه‌گذاری و تقویت قدرت خرید مردم.

3. افزایش اعتبارات و مشوقهای صادراتی.

4. تسهیل و تشویق سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی.

5. بازگرداندن رونق به بخش ساختمان و مسکن.

6. اعطای وام از منابع دولتی به معدودی از شرکتهای مهم صنعتی.

با توجه به واکنش‌های گوناگون کشورهای مختلف در تنظیم و ارائه بسته‌های سیاستی محرک اقتصادی و با عنایت به شرایط ویژه اقتصادی کشور بسته سیاستی با ملاحظات کلی زیر پیشنهاد می‌گردد:

ì توجه به ظرفیتهای کشور و محدودیت‌های بودجه‌ای دولت.

ì پرهیز از ارائه پیشنهادهای رانت جویانه و امتیاز طلبانه.

ì تمرکز بر اقدام‌های معدود، پر اثر و کار آمد.

پیشنهادها:

1. پرهیز جدی از کاهش اعتبارات عمرانی در اصلاحیه‌های بودجه سالانه.
2. صرف اعتبارات عمرانی منحصر در زیرساختهای توسعه‌ای چون تامین انرژی، آب، ترابری و ارتباطات.
3. منع واگذاری اجرای پروژه‌های عمرانی از طریق ترک تشریفات مناقصه.
4. عدم واگذاری اجرای طرح‌های عمرانی به سازمان‌ها، شرکتها و موسسات دولتی، شبه دولتی.
5. کاهش هزینه‌های جاری دولت از طریق کوچک‌سازی واقعی آن.
6. عدم برداشت دولت از حساب ذخیره ارزی برای هزینه‌های جاری.
7. پرهیز دولت از تعیین دستوری نرخ سود تسهیلات بانکی و اتخاذ رویکردی که منجر به تجهیز منابع بیشتر برای ارائه تسهیلات به بخش غیر دولتی گردد.
8. پرداخت سریع بدهی شرکتهای دولتی به بخش خصوصی و جبران

خسارات ناشی از تاخیر در این پرداخت‌ها.

9. افزایش میزان تسهیلات از حساب ذخیره ارزی و افزایش دوره باز

پرداخت آن به منظور تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی.

10. اجرای قانون مالیات برارزش افزوده برای تمام سطوح

فعالتهای اقتصادی مشمول (تاسطح خرده فروشی) یا توقف

کامل اجرای آن.

11. امهال و تقسیط بدهی مالیاتی و بیمه واحدهای تولیدی.

12. بخشودگی جرائم مالیاتی و بیمه به خصوص جرائم مربوط به

تجمیع عوارض در صورت پرداخت یا تقسیط بدهی‌ها.

13. تعیین نرخ مناسب ارز (افزایش) در جهت توسعه صادرات، حفظ

رقابت تولید داخلی و بهبودتر از تجاری.

14. بازرنگری و متوازن سازی حقوق ورودی کالاها (تعرفه‌ها) به منظور

حمایت موثر و بدون تبعیض از تولیدات داخلی.

15. افزایش مشوق‌های صادراتی و افزایش میزان جایزه صادراتی

برای کالاهای سرمایه‌ای و مصرفی.

16. پرهیز مسئولان از اظهار نظرهائیکه محیط کسب و کار را

نامناسب‌تر و دامنه رکود را گسترده‌تر می‌سازد.

17. رونق بخشیدن به بخش ساختمان و مسکن.

18. ایجاد زمینه جذاب برای گسترش سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی.

19. تسریع و تسهیل در صدور کارتهای اعتباری خرید برای مردم.

20. توسعه بیمه‌های اجتماعی و بویژه بیمه بیکاری با تامین اعتبار لازم.

21. افزایش تدریجی قیمت حامل‌های انرژی با برنامه زمانبندی مشخص و از پیش اعلام شده با توجه به ضرورت ایجاد جذابیت برای سرمایه‌گذاری در کشور به ویژه در مورد قیمت گاز طبیعی.